

Skulpturen Maman från 1999 invigde Tate Modern för tio år sedan. Den är mer än nio meter hög, gjord i brons, rostfritt stål och marmor och ingår i en serie av sex skulpturer.

FOTO: NATHAN STRANGE/AP

Louise Bourgeois konst

SEN SUCCÉ Louise Bourgeois, en av konstvärldens mest namnkunniga, har avlidit 98 år gammal. Hon dog på Manhattan där hon levit sedan 1938. Liv och gärning är intimt sammanflätade i ett konstnärskap som först på 90- och 00-talen kom att göra sig gällande.

"Jag letar efter mamma." Det var Louise Bourgeois koncisa svar på SvD-journalisten Erica Treijs fråga om vad konstnärens utställning på galleri Andersson Sandström i Stockholm i fjol handlade om. "Att gestalta mina känslor är hela mitt konstnärskap. Bilderna är skapade från barnets synvinkel och det är jag som är barnet."

Moderskapet, relationen mellan mor och barn och vice versa är central i hennes liv. "Allt jag gör är påverkat av mina tidiga år", skrev Bourgeois själv i en av de otaliga dagboksanteckningar hon utan avbrott fört sedan 1923, kort efter det att hon som elva-

åring kunde iakttä sin fars affär med den engelska guvernanten. Samtidigt tog hon utan att skvallra hand om sin sjuka mor och deltog därmed i ett högst barnförbjudet roll- och dubbelspel.

Hennes självbiografi, barndoms-trauman från den borgerliga uppväxten i den franska provinsen, livet som hustru till amerikanen Robert Goldwater med vilken hon flyttade till New York och – inte minst – det egna moderskapet försåg henne med ett outsinligt inspirationsmaterial hela konstnärskapet igenom. Louise Bourgeois kom på

älderns höst att visa sig vara en av 1900- och 2000-talets riktigt stora konstnärer. Hon var banbrytande redan på 40-talet, men genombrottet blev synligt först under 80-talet i en stor retrospektiv på Museum of Modern art i New York, hemstaden under den publika delen av hennes liv.

I Frankrike hävdas att hon är en fransk konstnär, i USA att hon är en amerikansk. Faktum är att hon liksom andra europeiska 1900-talskonstnärer, som Willem de Kooning och Robert Frank, först blev den hon kunde vara på andra sidan Atlanten.

– Louise Bourgeois sena succé är ett fenomen som ibland uppstår med så långvariga och konsekventa konstnärskap, menar David Neuman, chef på konsthallen Magasin 3.

– De blir omöjliga att gå förbi, man bara måste titta på dem, säger han och jämför Bourgeois enorma framgång med kollegor-

na Agnes Martin och Alice Neel, som även de fick sina stora genombrott sent i livet.

Neuman och Magasin 3 hade under tidigt 90-tal långt gångna planer på en separatutställning med Louise Bourgeois, men sedan blev det år 1993, Louise Bourgeois utsågs att representera USA på Venedigbiennalen och tajmingen blev fel för Magasin 3.

David Neuman besökte konstnären ett flertal gånger i ateljén

Världen och marknaden krävde hela tiden större verk av henne och hon lät det ske.

David Neuman chef på konsthallen Magasin 3.

och lärde känna hennes assistent sedan över 30 år, amerikanen Jerry Gorovoy, som räddat en hel del av hennes verk åt eftervärlden genom att diskret ställa undan sköra verk i hörnen.

– Hon hade en destruktiv sida och kunde i vredesmod eller som en depressiv handling plötsligt förstöra en gipsskulptur som just skulle skickas iväg för att gjutas i brons, minns David Neuman.

Louise Bourgeois lämnar efter sig ett enastående verk. Men framgång är ofta tveeggad. Det finns de som uttryckt den hädiska tanken att hennes storskaliga sena verk inte varit lika övertygande som de i ett mer intimt format.

När det gäller hennes kanske mest kända verk, Maman, jättespindeln av metall som bär sina ägg av marmor och alla dess senare kusiner på mer eller mindre konstant världsturné, skulle man med en elak och grov